

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

MEDITATIE

Waar het in de Reformatie om ging

'Want de rechtvaardige zal uit het geloof leven'

Galaten 3:11b.

Rechtvaardig door of uit het geloof alleen, is een waarheid die we heel de Bijbel door tegen komen. Met name de apostel Paulus heeft deze leer krachtig verdedigd. Ook in ons hoofdstuk komt hij krachtig op voor de leer van de vrije rechtvaardiging zonder de werken van de wet. Hoe uiterst beducht was de apostel voor het vermengen van genade en werk. Hij schroomt niet om van betovering en uitzinnigheid te spreken als hij bij de Galaten de neiging bespeurt om te kort te doen aan het genadekarakter van het Evangelie. Als hij merkt hoe ze proberen om plaats in te ruimen voor menselijke inbreng, dan gaat hij pal staan voor de Bijbelse leer van de rechtvaardiging door het geloof zonder de werken van de wet. Hij wijst de lezers van zijn brief op Abraham. Hoe is Abraham gerechtvaardigd? Uit de werken van de wet? Nee, uit het geloof! En alleen degenen die Abraham hierin navolgen, zijn Abrahams kinderen. Het is duidelijk, zo concludeert Paulus, dat uit de werken niemand rechtvaardig is voor God. De wet klaagt ons aan. De wet zegt: 'Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet om dat te doen'. Ja, het is openbaar dat er voor een gevallen, doodschuldig mensenkind geen andere weg tot het leven is, dan de rechtvaardiging uit het geloof. De weg van de werken is afgesneden

in onze diepe val in Adam. Maar, welk een wonder! God heeft een nieuwe weg tot het leven ontsloten. In Christus en Zijn gerechtigheid kunnen verloren zondaren de welverdiende straf ontgaan en wederom tot genade komen. Maar hoe krijgen we deel aan die grote zaligheid? Dan is het antwoord van het Evangelie... door het geloof alleen; 'want de rechtvaardige zal uit het geloof leven'.

Dit Evangelie van vrije genade wordt door de kerk van Rome geloofchend. Op de vraag 'hoe kom ik met God verzoend', is het antwoord, 'door de tegemoet komende genade van God'. Gods genade moet aanvullen wat tekort is in de goede werken en boetedoeningen. Rome leert dat de rechtvaardige uit de werken leeft. Het gebruik van de sacramenten, aanroepen van de heiligen, zelfkastijdingen, vasten, financiële offers enz. tellen mee als grond voor de schuldvergeving. Zo deelt de kerk van Rome genade uit. Zij opent en sluit de hemelpoort op haar eigen gezag.

In het begin van de 16e eeuw kwam deze dwaalleer tot een zeer extreme uitwas. Paus Leo X had een vernieuwde jubileum-aflaat in het leven geroepen. Tegen betaling kon men vergeving van zonden verkrijgen. De aflaatverkopers brachten de aflaten met grote welsprekendheid aan de man. Uit die tijd stamt de uit-

drukking: 'als het geld in het kistje klinkt, het zieltje in de hemel springt'. De aflaat beloofde de koper kwijtschelding van alle voorgaande en toekomstige zonden. Ook gold deze 'handel' voor degenen die zich in het vagevuur zouden bevinden. Daaruit konden ze worden vrijgekocht en de hemel worden ingekocht.

In die donkere tijd van dwaling en diep verval, begon God een werk van Reformatie! En hoe begon God dat werk? Niet op 31 oktober 1517 toen Maarten Luther de 95 stellingen aanbracht. Eerder begon God dat grote werk. Hij begon dat werk in het hart van de monnik Maarten Luther. Gods Geest leerde de jonge Maarten Luther, in een weg van strijd- en zieleworstelingen, wat Paulus aan de Galaten schreef: 'want de rechtvaardige zal uit het geloof leven'.

Lange tijd heeft Maarten Luther geworsteld met de vraag: 'Hoe krijg ik een genadig God?' Hij wist welk antwoord de kerk in zijn dagen gaf. Hij sloot zich op in het klooster, hij ging de weg van de kerk tot het einde. Hij vastte, bad, nam zich 21 heiligen om aan te roepen, biechtte vaak uren aan een stuk, maar het baatte niet. Hij zonk dieper en dieper weg in de put van zijn verlorenheid voor God. Hoe hij zich ook kromde, hij kon geen voldoening

INHOUD pag.

Meditatie:	
Waar het in de reformatie om ging	1
Bijbelstudies:	
Nehemia's gebed (3)	2
Verslag Generale Synode	4
In orde: De noodzaak van kerkrecht en kerkregering	5
Samuel Rutherford (4)	6
Kerknieuws	7
Berichten	9
Predikbeurten	10

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: C.G. van Es
Ronsseweg 527,
2803 ZJ Gouda,
tel. 0182-571292, fax 0182-533928.

*****
Abonnementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk
aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor
abonnementsgelden: 64327.

*****
Alle advertenties aan:

Administratie van de Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.

*****
Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

*****
Abonnementsprijs
bij vooruitbetaling:

voor Nederland: f 24,00 = €11,- per
halfjaar (te betalen per 1 april en 1
oktober d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:
Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-.

Zeepost:
Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59,-.

*****
Advertenties f 1,10 = €0,50,- per mm.

Familieberichten
f 0,85 = €0,40,- per mm.

Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk
donderdagmorgen in bezit van de
administratie te zijn.

Faxberichten vrijdag voor 12 uur.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 12 uur (telefonisch).

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

geven aan de rechtvaardigheid van God. Nergens vond hij vrede voor zijn gemoed, dat zo gepijnigd werd met angst om zijn zonden en vrees voor de vorderende rechtvaardigheid van God.

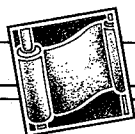
Hij hield maar niet op te bonzen tegen dat woord van Paulus (Romeinen 1: 17): 'Want de rechtvaardigheid Gods wordt in hetzelfde geopenbaard uit geloof tot geloof; gelijk geschreven is: 'maar de rechtvaardige zal uit het geloof leven'. Gods rechtvaardigheid vervloekte en verdoemde hem. Hij had een onbetaalde schuld, die open stond bij God. Hij kon voor God niet bestaan. Wat is het een wonder voor Maarten Luther geworden toen de Heere hem leerde om uit het geloof te leven. Later heeft de, oud geworden, reformator die avond beschreven, waarop de Heilige Geest hem het verlossingsgeheim liet zien. 'Wij leven, wij leven niet door ons doen, maar door Gods schenkende gerechtigheid in Christus. Toen werd die tekst van Paulus mij tot een porta paradisi (tot de deur van het paradijs)'. Het Woord viel open, het Evangelie toonde hem de reddende gerechtigheid van Christus. Een gerechtigheid die niet wordt verkregen door de werken, maar uit genade. De liefde van Christus heeft Maarten Luther toen verslonden. Hij vond een gerechtigheid die niet van deze wereld was. Een betere gerechtigheid dan zijn eigen gerechtigheid werd zijn deel. Een geschonken, een toegerekende gerechtigheid werd Maarten Luthers deel. Door het geloof in Jezus Christus ontving hij vrede met God.

Van dat wonder heeft hij niet kunnen zwijgen. De liefde van Christus drong hem. 'Gij Heere Jezus zijt mijn rechtvaardigheid en ik ben uw zonde'. Het wonder van die zalige en ongelijke ruil in het leven van een jonge monnik, was de ontdekking en de kracht van de Reformatie. Toen ging het om het antwoord op de vraag: 'Hoe ben ik rechtvaardig voor God?' Deze vraag is nog even actueel als toen. Het moet er in ons leven ook om gaan of we rechtvaardig zijn voor God. Helaas krijgen zoveel andere, vele malen minder belangrijke, vragen in ons leven de voorrang. Wat hebben we nodig de krachtige overtuiging aan onze schuld en verlorenheid. Wie in het geweten als gedagvaard werd voor God, wordt ontbloot van alle eigen kracht, wijsheid en verdienstelijkheid. Dan gaan we verstaan wat Maarten Luther in de kantlijn van één van zijn collegediktaten schreef: 'De mens is zondaar in heel zijn bestaan als hij geconfronteerd wordt met de levende God. Hij heeft geen andere levensmogelijkheid dan door het geloof in Gods genade. Hij moet van dag tot dag vernieuwd worden door Christus' persoonlijke tegenwoordigheid'.

Wij willen in de lijn van de Reformatie staan, nietwaar? Maar zijn we wel echt reformatorisch? Gaat het ons om hetgeen, waar het in de Reformatie om ging? Verstaan we Maarten Luther die wist van 'het omkomen naar recht?' Die ook wist van het wonder: 'want de rechtvaardige zal uit het geloof leven?'

Woerden,

ds. W. Harinck.

BIJBELSTUDIES

Nehemia's gebed

Nehemia 1

(3)

Nog een pleitgrond

We zagen dat Nehemia in zijn smeekgebed voor zijn volk allereerst een pleitgrond vindt in het feit, dat de Heere de God des Verbonds

is. Wat ligt er een vastheid in het verbond der genade. Dat is geen wankel zaak. De God des verbonds heeft Zich van eeuwigheid verbonden Zijn volk zalig te maken. Alle beloften des Verbonds zullen zeker vervulling vinden in het leven van

allen, die Hij van eeuwigheid heeft liefgehad. Het ligt voor heel de Kerk vast in dat Verbond. Het ligt vast in het verkiezend welbehagen. Het ligt vast in Christus, Die het Verbond heeft verankerd in Zijn bloed. Als de schatkamers van het Genadeverbond opengaan voor het geloof dan verstaan we, dat de Heere nooit meer van Zijn volk af kan. Zo heeft Nehemia in dat Verbond een vaste pleitgrond gevonden. Maar daarbij heeft hij nóg een pleitgrond. Hij herinnert de Heere aan het woord, dat Hij tot Mozes gesproken heeft in Deut. 30 "Gedenk toch des Woords, dat Gij Uw knecht Mozes geboden hebt, zeggende: Gijlieden zult overtreden, Ik zal u onder de volken verstrooien. En gij zult u tot Mij bekeren, en Mijn geboden houden en die doen; al waren uw verdrevenen aan het einde des hemels, Ik zal hen vandaar verzamelen, en zal ze brengen tot de plaats, die Ik verkoren heb, om Mijn Naam aldaar te doen wonen. Zij zijn toch uw knechten en Uw volk, dat Gij verlost hebt door Uw grote kracht en door uw sterke hand." (vers 8, 9 en 10). Nehemia herinnert de Heere dus aan Zijn eigen Woord. Het was een *bedreigend* Woord, want als het volk zou zondigen dan zou de Heere het onder de volken verstrooien. Maar het was ook een *belovend* Woord, want als het volk zich zou bekeren, dan zou de Heere het weer terugbrengen, zelfs vanuit de verste uithoeken der aarde.

Niet de voornaamste pleitgrond

Het is waar, dat kan niet Nehemia's voornaamste pleitgrond zijn, want er ontbrak zoveel aan die bekering. Maar toch, er waren er nog, die lust hadden om Gods Naam te vrezen, er waren er nog, die de Naam des Heeren aanriepen. "Och, HEERE, laat toch Uw oor opmerkende zijn op het gebed Uws knechts, en op het gebed Uwer knechten die lust hebben Uw Naam te vrezen." Het is opmerkelijk hoe bescheiden Nehemia zich in het elfde vers uitdrukt, want hij durft niet te zeggen, dat ze de Naam des Heeren vrezen, maar wel dat ze daartoe lust en begeerte hebben. En dan liggen er toch beloften Gods. Zo pleit hij op Gods eigen Woord. Kennen we die plaats in ons leven? Dan is er bij ons niets om ons op te verheffen. Dan mankeert er alles aan. Maar om dan toch de

Heere als het ware in ons hart te laten kijken en te zeggen: "Heere, kijk U er maar in. U weet hoezeer alles tekort is in mijn leven, maar op de bodem van mijn hart is toch die begeerte, die lust om U te vrezen. En dan is er toch Uw Woord, dat U op zulken zien zult en dat U zaligspreekt, die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid." Wie zo in het gebed worstelt voor Gods Aangezicht zal niet beschaamd uitkomen. Als een schuldbeladen zondaar de Heere aangrijpt in Zijn eigen Woord, dan kan de Heere daar met eerbied gesproken niet tegen. Dan laat Hij Zich verbidden omdat Hij van Zijn Woord nooit meer af kan en er Zijn Goddelijke lust in vindt om Zijn Woord waar te maken in het leven van schuldige zondaren, die op dat Woord leren hopen.

Nehemia's vraag

Tenslotte komt Nehemia in zijn gebed dan met een vraag. Pas helemaal aan het eind. Wij beginnen vaak met ons vragen. Wij zouden de Heere in ons gebed onze verlanglijstjes willen voorhouden, die Hij dan maar zo gauw mogelijk vervullen moet. Maar zo is het bij Nehemia niet. Pas aan het eind brengt hij eerbiedig zijn vraag naar voren. Hij heeft een plan, hij wil persoonlijk naar Jeruzalem gaan om daar orde op zaken te stellen. Maar daarvoor heeft hij toestemming van de koning nodig. Met het oog daarop vraagt hij de Heere: "En doe het toch Uw knecht heden wel gelukken, en geef hem barmhartigheid voor het aangezicht dezes mans." Daarin ligt het besef opgesloten, dat het niet voor niets was, dat hij deze hoge positie bij de koning had ontvangen. Daarin ligt de erkenning van Gods leiding. Heeft de Heere hem deze positie gegeven, opdat hij zo een middel mag zijn tot welzijn van zijn volk? De Catechismus vraagt: "Wat verstaat gij van de voorzienigheid Gods?" Toen die vraag gesteld werd aan wijlen Ds. J.R. van Oordt, antwoordde deze: "Om acht uur alles en om kwart over acht niets!" Is dat niet vaak de praktijk in het leven van Gods kinderen? O, hadden we toch meer vertrouwen op God. De Heere heeft het er toch nooit naar gemaakt, dat Zijn kinderen Hem zouden wantrouwen? Hij daarbij noemt in zijn gebed de

koning "deze man". Waarom? Nee, het is geen gebrek aan eerbied voor de koning, waardoor Nehemia zo spreekt. Nehemia erkent de gezagsverhoudingen. Helaas is dat in onze tijd zo anders! Maar in Gods ogen is die machtige koning van Perzië niet meer dan "deze man". Het is voor de Almachtige maar een wenk om het hart van de koning te neigen. Zo buigt Nehemia in diepe afhankelijkheid voor God. Het zou een wonder zijn als we zo in alles onze diepe afhankelijkheid zouden beleven. Het is er vaak zo ver vandaan. Maar laten Gods kinderen spreken of ze met de Heere ooit beschaamd zijn uitgekomen.

Voorbidder

Nehemia was hier voorbidder voor Zijn volk. Zijn er nog voorbidders? De nood van ons land en volk is zo groot. De breuk van de kerk is zo diep. Worstelen we ermee voor God, zoals Nehemia deed? De grootste nood is dat er zo weinig voorbidders zijn, ja, dat we zelf geen voorbidder zijn. Wie zijn we en wie zouden we moeten zijn!

Maar wat is nu het grootste wonder? Dat er een Voorbidder in de hemel is, Jezus Christus. Hij is met Zijn volbrachte werk in het binnenste heiligdom hierboven verschenen voor het Aangezicht van de Vader. Zijn voorbede is een biddend pleiten en een pleitend bidden op grond van Zijn Middelaarsverdiensten. Nehemia kon de schuld van hem en zijn volk wel belijden, zoals hij deed in dit gebed, maar hij kon die schuld niet wegnemen. Maar in het offer van Christus is een volkomen wegnamen van de schuld. Hij heeft de schuld van Gods volk uit Gods boek gedaan. Zijn voorbede rust op dat Middelaarswerk en daarom hoort de Vader Hem altijd. Uiteindelijk gaat het in het boek Nehemia om die grote Voorbidder. Daarom waakte de Heere over Zijn volk en wilde Hij Nehemia daarvoor gebruiken als een middel, omdat uit dat volk eenmaal die Voorbidder zou voortkomen. Wat zijn ze gelukkig, die in Zijn voorbede begrepen zijn. In Hem ligt het zo rotsvast. De Heere geve ons geen rust dan alleen in Hem.

(Wordt vervolgd)

Zeist,

ds. J.J. v. Ekeveld

Verslag van de vergaderingen van de Generale Synode op woensdag 12 en donderdag 13 september 2001 te Utrecht

(1)

Aan de vooravond van de synodevergadering, op dinsdag 11 september 2001, heeft in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Utrecht een bidstond plaats onder verantwoordelijkheid van de kerkenraad van de roepende kerk te Hendrik-Ido-Ambacht. Hierin gaat voor de preses van de vorige Synode, ds. J.J. van Eckeveld uit Zeist. Deze bedient het Woord Gods uit Openbaring 1:8. Hij staat stil bij 'De Koning van de Kerk' en bepaalt de aandacht achtereenvolgens bij: Hij is de Volkomene; Hij is de Eeuwige; Hij is de Almachtige.

Namens de roepende kerk te Hendrik-Ido-Ambacht opent ds. W. Silfhout op woensdag 12 september om 10.00 uur de vergadering. Hij laat zingen Psalm 84:3, leest uit Gods Woord Psalm 84 en gaat voor in gebed. Hierna heet hij alle afgevaardigden en belangstellenden hartelijk welkom. In het bijzonder ds. C. Vogelaar uit Grand Rapids, afgevaardigde van de Netherlands Reformed Congregations of the United States and Canada (NRC) en de twee afgevaardigden van de Gereja Jemaat Protestan di Irian Jaya (GJPI), ds. M. Nekwek en ds. W. Alitnoe. Helaas zijn geen afgevaardigden van de Nigeria Reformed Church aanwezig, omdat hen geen visum werd verleend. Als reden werd hiervoor opgegeven dat 'het doel van de reis niet van toepassing' is.

In de achterliggende jaren mocht weer veel werk worden verricht. Allereerst in de bediening van het Woord. Maar ook de deputaatschappen, secties en commissies waren in staat veel werk te doen. De Heere heeft ons nog veel gelaten. Er zijn echter tevens zorgen, aldus de tijdelijke preses. In het kerkelijk leven is veel beroering. De agenda spreekt ervan. Dat we maar mochten blijven bij de leer die naar de godzaligheid is, gegrond op Schrift en belijdenis en op hetgeen onze vaders ons hebben overgeleverd.

De tijdelijke voorzitter verwijst naar

het verzonden 'aanhangel bij het openingswoord', waarin verblijden- en droevige gebeurtenissen over de periode 16 augustus 1998 tot en met 20 augustus 2001 vermeld worden. In het genoemd aanhangsel komen vele zaken aan de orde. De tijdelijk preses memoreert in het bijzonder het overlijden van predikanten, die met alle gebrek de gemeenten hebben mogen dienen, maar nu de Koning dag en nacht volmaakt mogen dienen in Zijn tempel. Hij noemt ook br. B. J. Nieuwenhuize, die zo vaak deel uitmaakte van het moderamen van de Synode. Alle treurende worden de Heere bevolen. De jubilerenden wordt toegewenst terecht te mogen komen bij de Bron en Gever van alle goeds. Ds. Van Eckeveld wordt van harte gefeliciteerd met zijn jubileum en ontvangen koninklijke onderscheiding.

Openingswoord

Vervolgens spreekt ds. Silfhout een openingswoord naar aanleiding van vers 6 uit de voorgelezen Psalm 84: 'Welgelukzalig is de mens, wiens sterkte in U is, in welker hart de gebaande wegen zijn.' Deze psalm is waarschijnlijk van David en uit de tijd dat hij op de vlucht was voor zijn zoon Absalom. Het doel van de dichter is de lof des Heeren te verkondigen (vers 1-5). Hij verlangt te mogen zijn in de tabernakel. Heimwee vervult hem naar de plaats waar in de schaduwdienst gesproken wordt van verzoening door voldoening. Hij acht de mens welgelukzalig die daar de gemeenschap mag beoefenen met de Verbondsgod; ongelukkig de mens die daarvan verstoken is. Zijn dan alle mensen die mogen opgaan naar het heiligdom gelukkig? Neen, de dichter verbindt er als het ware een tweetal voorwaarden aan in ons tekstvers. Eerst: welgelukzalig de mens wiens sterkte in U is. Wie is dat? Wel, de mens die ontledigd is van alle eigen kracht en als een uitgeledigd vat aan de voeten des Heeren mag terecht komen! Buiten God is er geen hulp, maar dan mag de sterkte bij God gezocht

en gevonden worden. Door het licht van de Heilige Geest afgebracht van alles van zichzelf, mag zo'n mens als een dwaas aan Zijn voeten komen. Zoals een Saulus, machteloos en krachteloos. Het oordeel onderworpen. Aan het einde gekomen en het niet meer te weten. Mensen die het weten zijn er genoeg. Het gevaar is zo groot dat het intellect in de kerk gaat heersen in plaats van het door God gewerkte geloof. Onwetenden hebben we nodig, onder jongeren en ouderen, ook onder de ambtsdragers. Die als een dwaas in zichzelf aan de voeten des Heeren verkeren om door Hem geleerd te worden. De dichter is niet tevreden met het opgaan naar het heiligdom alleen, maar het gaat hem om de gemeenschap met God aldaar. Hij begeert de lieflijkheid des Heeren te mogen aanschouwen en te onderzoeken in Zijn tempel. Vervolgens zegt de psalmdichter: 'In welker hart de gebaande wegen zijn.' De kanttekenaren zeggen hiervan: 'Dat is, die met hartelijke begeerte verlangen te gaan op de wegen welke naar de tabernakel leiden, die van de vromen veel betreden worden, of die de weg der geboden Gods met lust voor ogen hebben.' Dus die met een hartelijk begeeren naar het heiligdom hun weg gaan. Die in afhankelijkheid en afhankelijkheid het alles van de Heere alleen verwachten. Deze wegen worden door de vromen veel betreden. Ook door ons? Laten we de hand maar in eigen boezem steken. Is er in ons die hartelijke begeerte om de geboden des Heeren met lust te doen, omdat de Heere het zo waardig is? We weten wel dat de allerheiligste slechts een klein beginsel van die nieuwe gehoorzaamheid heeft, maar is het wel de lust van ons hart? Op de weg naar het heiligdom ontmoet de pelgrim vele hindernissen. De bergen van schuld, de eis van Gods recht, de verlorenheid van het bestaan, de aanvechtingen van de vorst der duisternis. De vromen kunnen die hindernissen niet zelf opruimen; zij zijn zo zwak. Maar zij die hun sterkte in de Heere hun God hebben leren zoeken weten dat er Eén geweest is die alle hindernissen uit de weg heeft geruimd. Daarom stemmen ze in met vers 7: 'Als zij door het dal der moerbeziënbomen doorgaan, stellen zij Hem tot een fontein.' De Heere geve dat ook wij

tijdens de Generale Synode zo de weg mogen gaan, in gebondenheid aan Zijn Woord. En dat de bede van de psalmist, verwoord in de verzen 9 en 10 de onze mag zijn: 'Heere, God der heirscharen, hoor mijn gebed; neem het ter ore, o God Jakobs. Sela. O God, ons Schild, zie en aanschouw het aangezicht uws Gezalfden.' Met deze woorden opent de tijdelijk voorzitter de vergadering.

Lastbrieven

Bij onderzoek van de lastbrieven wordt vastgesteld dat de vier Particuliere Synodi wettig zijn vertegenwoordigd door de volgende afgevaardigden.

Van de Particuliere Synode Zuid: ds. M. J. van Gelder, ds. C. de Jongste, ds. J. Karels, ds. G. J. N. Moens, ds. J. J. Tanis, oud. S. Boogaard, oud. L. J. Goud, oud. C. Weststrate, oud. L. Wouers en oud. J. Zwemer.

Van de Particuliere Synode Zuid-West: ds. G. J. van Aalst, ds. B. van der Heiden, ds. M. Karens, ds. P. Mulder, ds. W. Silfhout, oud. B. Agteresch, oud. J. Blokland, oud. G. de Boef, oud. P. G. Heijkamp en oud. A. Waaijberg.

Van de Particuliere Synode Noord-West: ds. J. J. van Ekeveld, ds. A. J. Gunst, ds. W. Harinck, ds. J. W. Verweij, ds. W. Visscher, oud. H.

Blankenstijn, oud. J. Honkoop, oud. G. D. Pas, oud. G. H. Verweij en oud. C. Vonk Noordegraaf.

Van de Particuliere Synode Oost: ds. L. Blok, ds. C. A. van Dieren, ds. C. J. Meeuse, ds. P. Melis, ds. A. Schreuder, oud. G. Baan, oud. J. T. van den Berg, oud. J. de Jager, oud. A. van de Kieft en oud. G. Roos. Alle primus-afgevaardigden zijn aanwezig.

Moderamen

Met meerderheid van stemmen kiest de vergadering ds. J. J. van Ekeveld als preses. Verder kiest de Synode ds. P. Mulder tot assessor preses, ds. G. J. van Aalst tot scriba primus, oud. G. Roos tot scriba secundus, ds. W. Silfhout tot scriba tertius, oud. J. Honkoop tot quaestor primus en oud. G. de Boef tot quaestor secundus.

De tijdelijke preses constateert dat hiermede de taak van de roepende kerk van Hendrik-Ido-Ambacht ten einde is. Hij wenst het moderamen licht en wijsheid van boven toe. Hij bedankt het kerkelijk bureau voor het vele werk dat verricht werd ter assistentie van de roepende kerk.

(Wordt vervolgd)

Apeldoorn

G. Roos, scriba secundus

lisme niet meer dan uitvoerend orgaan van de ledenvergadering, die de beslissingen neemt.

De Reformatie verwierp zowel het roomse stelsel als het independentisme. In de kerkregering kreeg de presbyter of de ouderling de centrale plaats. Dit presbyteriale stelsel werd in beginsel ontwikkeld door Calvijn, die teruggreep op de schriftgegevens over de ouderlingen. Hij onderkende scherp dat de ambtsdragers aan Christus hun gezag ontleen. Na zijn terugkeer in Genève ontwierp hij een kerkorde, die voor de plaatselijke gemeente bestemd was. Hij legde de uitdrukking 'herders en leraars' uit als een aanduiding van twee ambten: predikanten én doctoren voor de opleiding van studenten. Er was een kerkenraad en een predikantenvergadering. Daarnaast kende hij ouderlingen en diaconen, zij het dat de ouderlingen gekozen werden uit de leden van de gemeenteraad van Genève!

Men heeft terecht gezegd, dat de paus in Genève schaakmat werd gezet door de pion van de ouderling. De sterke groei van het protestantisme in Frankrijk leidde tot de eerste synode in 1559 in Saint Germain, een voorstad van Parijs. Te midden van felle vervolgingen werd daar de eerste gereformeerde belijdenis en de eerste landelijke kerkorde vastgesteld. Deze *'Discipline Ecclésiastique'* kende een Provinciale en Generale Synode, maar geen klassikale vergaderingen. Deze Franse kerkorde oefende grote invloed uit op de gereformeerden in ons land, die sedert 1563 als 'gemeenten onder het kruis' bijeen kwamen. Het Convent van Wezel (1568) legde een aantal grondlijnen vast en besloot tot de vorming van klassikale vergaderingen. De Synode van Emden gaf in 1571 een nadere uitwerking, die later zou resulteren in de eerste kerkorde: Middelburg (1581). U kunt de tekst van al deze kerkorden vinden in het *Kerkelijk Handboekje* van ds. G.H. Kersten, dat in 1961 voor het laatst verscheen.

De afronding van het groeiproces van presbyteriale stelsel: de Dordtse Kerkorde (1619)

De presbyteriale visie op het kerkrecht vond in Nederland een afronding op de Synode van Dordrecht 1618/1619. Hier werd op 28 mei 1619 de *Dordtse Kerkorde* (D.K.O.)

'In orde'

De noodzaak van kerkrecht en kerkregering

(2)

De regering van de kerk kan op verschillende manieren gestalte aannemen. Iedereen kent het roomse of canonieke stelsel. Kort gezegd komt dat hier op neer. De paus, bijgestaan door een aantal deskundigen, stelt in samenwerking met het concilie het Wetboek van Canoniek Recht (CIC) vast. Het huidige Wetboek telt ongeveer 400 bladzijden. Een blik in de inhoud maakt één ding direct duidelijk. Alles wordt tot in kleine details vanuit Rome geregeld. De leden van de kerk zijn volstrekt onmondig.

De independente en de presbyteriale visie

De precies tegenovergestelde bena-

dering vinden we in het independentisme of congregationalisme. In Nederland krijgt deze visie min of meer gestalte in de zogenaamde vrije gemeenten, die we hier en daar aantreffen. Met name in de Engeltalige wereld komt een benadering waarin het kerkverband wordt afgevoerd. Er is geen kerkverband. De congregatie of kudde der gelovigen beslist over alle zaken. De ledenvergadering is de belangrijkste instantie in het kerkelijke leven. In de kringen van de Engelse Strict Baptists – de bekende gemeenten van ds. Philpot – beslist de ledenvergadering bijvoorbeeld over het al of niet aanvaarden van een bekering en over de roeping tot het ambt. De kerkenraad is in het congregational-

aanvaard. Deze kerkorde is een 'raamwet' met 86 beknopte artikelen. Het *Wetboek van canoniek recht* telt vandaag 1752 canones of regels. Daarmee is het verschil tussen de pauselijke hiërarchie en regelwoede en het waarden van de plaatselijke gemeente als het lichaam van Christus afdoende geïllustreerd. De D.K.O. regelt alleen wat de Schrift openbaart en wat verder uit praktisch oogpunt strikt noodzakelijk is. De kerkorde geeft in vier hoofddelen aanwijzingen voor de goede orde van het kerkelijke leven:

- *De diensten of de kerkelijke verrichtingen van de ambtsdragers,*
- *De samenkomsten of de vergaderingen van de kerkenraad van de meerdere of bredere vergaderingen: classis, particuliere en generale synode,*
- *Het opzicht over de leer, de sacramenten en de liturgie,*
- *De christelijke censuur ten aanzien van leden en ambtsdragers.*

Na 1619 werd er echter nooit meer een nationale synode gehouden! De Staten-Generaal was bevreesd voor een te grote invloed van de Gereformeerde Kerk in ons land. De overheid kreeg via enkele artikelen, die in de Dordtse Kerkorde waren opgenomen, een veel te grote invloed op de kerkelijke zaken. Daardoor werd het functioneren van de D.K.O. beknot. Zo lang de Republiek der Zeven Verenigde

Nederlanden bestond, konden de kerken niet in een generale synode bijeenkomen. Men behielp zich met behulp van de deputaten naart artikel 48, die als correspondenten zorg droegen voor de uitwisseling van gegevens en besluiten tussen de verschillende particuliere synoden.

In 1816 werd de D.K.O. bij Koninklijk Besluit vervangen door een Algemeen Reglement. De kerk werd door Koning Willem I met behulp van enkele bekwame topambtenaren op de leest van een vereniging geschoeid. Evenals een vereniging moest de kerk op een zo redelijk mogelijke wijze centraal worden bestuurd. Vandaar: een landelijke kerk met besturen; de koning als hoogste gezagsdrager of opperkerkvoogd en een ondertekeningsformulier voor predikanten, dat ruimte gaf voor kritiek op Schrift en belijdenis. De naam Gereformeerde Kerk werd vervangen door Hervormde Kerk. Bij de Afscheiding (1834) keerden de gereformeerden niet alleen terug tot de leer en eredienst van Dordrecht 1618-1619, maar ook tot de kerkorde die toen was aangenomen. Dat werd aan het slot van de *Acte van Afscheiding of Wederkeering* nadrukkelijk uitgesproken.

(Wordt vervolgd)

Boskoop, ds. M. Golverdingen

zegt: 'Harten die de liefde van Christus ondervonden hebben, verstaan de taal van Rutherford. Hij vertolkte wat zij zelf niet onder woorden kunnen brengen, namelijk dat al wat aan Christus is, gans begeerlijk is' (*De Schotse verbondsleer*, p.98).

In Nederland zijn de brieven voor het eerst vertaald en uitgegeven door ds. J. Koelman in 1674. In zijn inleiding geeft Koelman een uitvoerige beschrijving van Rutherfords leven en werk. Hij noemt hem 'dat grote Meesterstuk van geleerdheydt', wiens 'nederigheydt ende zelfs verloocheining ongemeen was'. 'Hij was een man van kostelijke ondervindingen, bijzonder in tijd van lijden, 't welk hij geduldig en kloekmoedig uitstont voor de saake Christi.' 'De liefde Gods ende de blijdschap des Heiligen Geestes was zoo overvloedig in zijn herte uytgestort.' Wel moet men opletten als het gaat over de nummering van de brieven. De nummering van Koelman verschilt van latere uitgaven. Ook zijn de brieven hier en daar niet goed vertaald. Dat geldt trouwens wel meer voor de Engelse schrijvers. In mijn uitgave (Utrecht 1855) vind je soms vreemde zinnen. Een voorbeeld: in een juist belangrijke passage over zijn bekering schrijft Rutherford aan R. Stuart (brief 195, letter 186): 'Ik heb even als een dwaas gewacht, tot mijn zon hoog aan de hemel stond en het schier namiddag was, eer ik de poort aangreep'. Het Engels luidt: 'Like a fool, as I was, I suffered my sun to be high in the heaven, and near afternoon, before ever I took the gate by the end.' Het is een typische Engelse uitdrukking: 'I took the gate'. Dat moet niet letterlijk vertaald worden met: de poort nemen of de poort aangrijpen, maar met: '... eer ik tenslotte de poort *inging*'. Dit is belangrijk en kan leiden tot een groot misverstand. Dan zegt men: 'Ja hoor, Rutherford zegt ook dat je de poort moet aangrijpen.' We moeten de poort van de wedergeboorte echter niet aangrijpen, maar ingaan! De meeste van Rutherfords brieven stammen uit de tijd van de maanden van gevangenschap te Aberdeen. Zij zijn vrucht van de rijke ervaringen die Christus hem schonk in deze tijd. Al mocht hij dan niet preken in Aberdeen, die brieven die hij naliet, zijn preken op zichzelf. Zij versprei-

Samuel Rutherford (1600-1661)

(4)

Rutherfords godsdienstige brieven

De brieven van Rutherford behoren tot de schoonste literatuur van alle tijden. Evenals de Christenreis van John Bunyan staan zijn brieven op eenzame hoogte. De brieven zullen voor velen dan ook niet onbekend zijn. Kort na zijn dood werden zijn brieven verzameld en gepubliceerd onder de naam *Joshua Redivivus* (Jozua herleefd). In totaal zijn er 365 brieven bewaard gebleven. Al zijn deze brieven dan meer dan 300 jaar oud, ze zijn nog steeds goed leesbaar. Zij zijn bevindelijk. Zij

spreken van de bevinding van Gods kinderen, de liefde van Christus en de dierbaarheid van Koning Jezus en het werk van de Heilige Geest in de harten van verloren zondaren. Thomas Halyburton sprak op zijn sterfbed: 'Leest mij de 81ste brief van Rutherford: want die ene brief bevat meer bevindelijke godgeleerdheid dan vele grote boeken.' Richard Baxter zei van de uitgave van zijn brieven: 'Naast de Bijbel zag de wereld nimmer een dergelijk boek.' Velen van zijn uitspraken uit de brieven worden en werden door predikanten die de Schotse prediking liefhebben, geciteerd. Ds. C. Harinck

den de geur van de liefde van Christus. Zo staan zijn brieven vol van diepe gedachten en bevindelijke waarheden. Wat te denken van een uitspraak die hij schrijft aan Marion Macknaught: 'Weet ge niet, dat Christus Zijn bruid in de oven vrijt?' (brief 27). Ook vinden we in zijn brieven een zeer sterk verlangen naar de wederkomst van de Heere Jezus. Dit kan hij op dichterlijke wijze tot uitdrukking brengen: 'O, sweet Jesus, take wide steps' (O, dierbare Jezus, neem grote stappen).

Zijn sterfbed

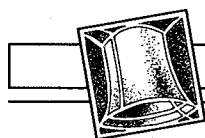
In 1661 moest Rutherford komen voor het Hoge Gerechtshof. Hij moest zich verantwoorden vanwege enkele van zijn boeken. Hij krijgt een dagvaarding, hoewel men wist dat hij ernstig ziek was. Als hij de boodschap krijgt spreekt hij de woorden: 'Vertel hen, die u gezonden hebben, dat ik al een dagvaarding heb ontvangen voor een hoger gerechtshof en ik behoor de eerste dagvaarding op te volgen. En eer de dag aankomt zal ik zijn waar weinig koningen en groten der aarde komen.' Deze woorden werden vervuld, want hij stierf voordat de datum aanbrak waarop hij op het aardse hof moest verschijnen. Hij werd weggeraapt voor de de dag van het kwaad (Jes.56). Zijn sterfbed was een rijk getuigenis van de genade van de Heere Jezus. Ook vermaande hij velen van zijn vrienden om getrouw te blijven en vast te houden aan de leer van het Covenat.

Enkele dagen voor zijn sterven bezochten hem Mr. James Gill, Mr. John Wardlaw, Mr. William Vilant en Mr. Alexander Wedderburn, allen leden van hetzelfde presbytery (kerkenraad) als Rutherford. Nadat hij hen hartelijk welkom had geheten, sprak hij: 'Mijn Heere en Meester is de Overste van tienduizend maal duizenden, met Hem kan niemand in de hemel of op aarde vergeleken worden. Lieve broeders, doet alles voor Hem: bidt voor Christus, preek voor Christus, weidt de kudde aan uw zorg toebetrouwd voor Christus, - in één woord: verricht alles voor Christus; wacht u voor het ijdel mensenbehagen, want ach! ook daarvan zijn wij maar al te zeer doortrokken. Hij voor Wiens aangezicht ik sta, weet dat ik niet mijn voordeel gezocht heb, maar ik heb

de belangen behartigd van Jezus Christus en de voorspoed van Zijn Evangelie zoeken te bevorderen...'. Rutherford sprak veel van de genade van Christus. Ook van de witte steen en van de nieuwe naam. In de namiddag zei hij: 'O, dat al mijn broeders in de bediening eens wisten, welk een Meester ik gediend heb, en welk een vrede thans mij deel is; ik zal in Christus ontslapen, en als ik zal opwaken, zal ik verzaagd worden met Zijn beeld. Deze nacht zal de deur sluiten, en mijn anker binnen het voorhangsel leggen, en morgen ochtend zal ik om 5 uur in de slaap van hier gaan.' Hoewel zijn krachten verminderden, riep hij toch nog telkens met een vrolijke stem uit: 'Och, had ik armen om Hem te omhelzen! Och, of ik in het bezit ware van een wel-luidende harp.' Hij sprak nog tot zijn dochter: 'Andermaal heb ik u aan de Heere overgegeven; zeg aan de overigen, dat mijn snoeren in lieflijke plaatsen gevallen zijn, een schone

erfenis is mij geworden; ik loof de Heere die mij raad heeft gegeven.' Zijn vriend en collega Robert Blair was bij zijn sterven. Hij had hem nog gevraagd: 'Wat dunkt u thans van Christus?' Toen kwam het laatste woord van Rutherford: 'Ik zal leven en Hem aanbidden. Eer en heerlijkheid zij mijn Schepper en Verlosser tot in eeuwigheid! Eeuwige heerlijkheid woont in het land van Immanuël!' (Glory, Glory dwells in Immanuel's land). Op 26 maart 1661 stierf hij. Zo reisde hij af naar het eeuwige vaderland met het Woord Gods op zijn stervende lippen. Hij werd begraven bij de kathedraal van St. Andrews. Zijn grafsteen is nog steeds te zien. Het uitvoerige grafschrift nog steeds te lezen. Eén regel valt op: Acquainted with Emmanuel's love (bekend met de liefde van Immanuël). Zo moge hij onder ons ook bekend zijn en blijven.

Moerkapelle, ds. J.B. Zippro

KERKNIEUWS

Beroepen:

te Hoofddorp: ds. A. Schot te Krimpen a/d IJssel;
te Oosterland: ds. W.J. Karels te Hardinxveld-Giessendam;
te Randburg (Zuid Afrika): ds. W. Silfhout te Hendrik Ido Ambacht;
te Vlissingen: ds. W. Harinck te Woerden.

Bedankt:

voor Borsssele en voor Kampen: ds. W.J. Karels te Hardinxveld-Giessendam;
voor Capelle a/d IJssel-Middelwatering: ds. C. de Jongste te Tholen;
voor Emmeloord: ds. J. Driessen te Doetinchem;
voor Klaaswaal: ds. G.J. van Aalst te Ridderkerk;
voor Rotterdam-Centrum: ds. G.J.N. Moens te Goes;
voor Rotterdam-Zuidwijk: ds. J. Driessen te Doetinchem.

Geref. Gemeente Scherpenzeel

Wijziging scribaat:

Vanaf heden wordt het scribaat waargenomen door Oud. W.J. Kroneman Lijsterbeslaan 11, 3925 JH Scherpenzeel, tel. 033-277 3723.

Dovendienst te Lisse

Ds. W. Harinck hoopt op 3 november D.V. voor te gaan in een aangepaste kerkdienst

voor doven en slechthorenden. Tevens zal de H.Doop worden bediend. De dienst wordt gehouden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente, Tulpenstraat 35 en vangt aan om 15.00 uur. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE CLASSIS THOLEN, GEHOUDEN OP DINSDAG 10 JULI 2001

Namens de roepende kerk van Poortvliet wordt de vergadering geopend door ds. J. Karels, die laat zingen Psalm 25 : 2, vervolgens Exodus 4 : 1 t.m. 12 leest en daarna voorgaat in gebed.

Ds. Karels merkt op dat de gewone vergadering was vastgesteld op D.V. 28 augustus, maar dat deze vergadering is samengeroepen tot het peremptoir examen van kand. A.A. Brugge, die het beroep van de gemeente Scherpenisse heeft aangenomen. Ds. Karels roept kandidaat Brugge, de docenten van de Theologische School alsmede de Deputaten Art. 49, ds. H. Hofman, ds. M.J. van Gelder en ds. J.J. Tanis een hartelijk welkom toe.

In zijn openingswoord wijst ds. Karels op de roeping en zending van Mozes, naar aanleiding van het gelezen Schriftgedeelte. "Ik zal met uw mond zijn", zegt de Heere tot Mozes en tot al Zijn geroepen knechten. De lastbrieven worden nagezien en het

moderamen als volgt samengesteld: Ds. A. M. den Boer, preses; oud. B. Both, scriba, ds. C. de Jongste en oud. J.P. Geluk, assessoren en oud. M. v.d. Berge, quaestor.

Het examen van kandidaat Brugge wordt afgenomen door de docenten van de Theol. School, waarbij Exegese wordt afgenomen door ds. A. Moerkerken, Dogmatiek door ds. L. Blok, Kerkrecht door ds. G.J. van Aalst en Kerkgeschiedenis eveneens door ds. A. Moerkerken.

Hierna houdt kand. Brugge zijn preekvoorstel naar aanleiding van Ps. 50 : 13. Thema: Een Woord Gods met betrekking tot de ware godsdienst.

1°. een aansporing in de ellende; 2°. een belofte van verlossing; 3°. een toezegging van dankbaarheid.

Zowel de Deputaten 49 als de vergadering stemmen van harte in met het afgelegde examen en de gehouden proefpreek.

De preses spreekt enkele hartelijke woorden tot kand. Brugge en zegt te hopen op een broederlijke samenwerking. Op verzoek van de preses wordt kand. Brugge staande toegezongen Ps. 17 : 4.

Aan de handoplegging tijdens de bevestiging op D.V. 10 september 2001 zullen naast de drie docenten, de drie classispredikanten deelnemen.

Namens Classis en P.S. Zuid zal het woord worden gevoerd door ds. J. Karels.

Vervolgens worden de consulentschappen opnieuw verdeeld, ingaande de dag van bevestiging van kand. Brugge.

Op verzoek van de preses wordt de vergadering besloten door ouderling J.P. Geluk van de roepende kerk. Deze laat zingen Ps. 80 : 4, waarna hij voorgaat in dankgebed.

B. Both, scriba Classis Tholen

VERSLAG van de vergadering van de classis Rijssen van de Gereformeerde Gemeenten gehouden op 20 juli 2001 in de Noorderkerk te Rijssen.

Opening.

Ds. C.A. van Dieren opent namens de roepende kerk van Rijssen-Noord de vergadering met het laten zingen van Ps. 121:1, leest dezelfde Psalm 121 en gaat voor in gebed. Hij heet allen hartelijk welkom, in het bijzonder kand. D.W. Tuinier, de docenten van de Theologische School, de deputaten art. 49 DKO, ds. P. Melis en ds. F. Mulder, alsmede de vele belangstellenden.

Het is een bijzondere vergadering waarin kand. D.W. Tuinier, die vrijmoedigheid heeft gevonden het beroep naar Terwolde de Vecht aan te nemen, het kerkelijk-classicaal examen zal afleggen.

De tijdelijke preses spreekt naar aanleiding van het gelezen Schriftgedeelte Ps. 121:2a: 'Mijn hulp is van de HEERE' een toepasselijk openingswoord. Daarna memoreert hij de volgende gebeurtenissen uit de achterliggende periode.

a. Op 22 maart 2001 overleed W. Scholten, voorheen diaken te Enter;

b. Op 13 april 2001 overleed diaken A. J.

Kwintenberg, hij diende Rijssen-Zuid vanaf januari 1981;

c. Op 16 mei 2001 had de instituering plaats van de gemeente Rijssen-West;

d. Op 9 juni 2001 overleed H.J. Bulten, eerst diaken, later ouderling te Doetinchem;

e. De gemeente Apeldoorn nam een nieuw kerkorgel in gebruik.

Moderamen

Nadat de lastbrieven zijn gecontroleerd en aan de afgevaardigde diakenen keurstem is verleend, wordt het moderamen samengesteld. Ds. A. Schreuder, preses; assessoren ds. C.A. van Dieren en ds. R. Kattenberg. Eerste scriba oud. G. Roos, 2e scriba oud. K. H. de Heer en questor oud. Chr. Fahner.

Notulen

De notulen van de vorige vergadering en overige punten zullen D.V. in de septembervergadering behandeld worden. In deze vergadering staat alleen het classicaal examen van kand. D.W. Tuinier geagendeerd.

Classicaal examen kandidaat D.W. Tuinier

Na overlegging van de vereiste stukken door kand. Tuinier en goedkeuring daarvan door de classis, volgt het examen. Ds. A. Moerkerken ondervraagt de kandidaat inzake het vak exegese over Handelingen 18:18 tot 19:7. Ds. L. Blok examineert het vak dogmatiek en gaat uitvoerig in op de soteriologie (leer omtrent de zaligheid, orde des heils). Ds. G.J. van Aalst neemt het vak kerkrecht voor zijn rekening en ds. A. Moerkerken het vak kerkgeschiedenis, in het bijzonder de geschiedenis van ons kerkverband voorafgaande aan de Vereniging in 1907 met name de Ledeboeriaanse gemeenten.

Kand. D.W. Tuinier houdt een proefpreek over de door ds. Van Dieren opgegeven tekst Johannes 6 : 37.

Daarna gaat de vergadering in comité met alleen de ambtsdragers. De classisvergadering heeft na advies van de deputaten art. 49 DKO, eenstemmigheid en de volle vrijmoedigheid kandidaat D.W. Tuinier toe te laten tot de bediening van Woord en Sacrament. Zij spreekt de hartelijke wens uit dat de Heere br. Tuinier in de ambtelijke bediening mee mag komen met Zijn Geest en zijn arbeid tot rijke zegen zal zijn voor de gemeente Terwolde. De preses deelt de beslissing van de classisvergadering en het positieve advies van deputaten art. 49, in gevoelvolle woorden aan de kandidaat mee met de hartelijke wens dat de Heere zelf Zijn hoge goedkeuring er aan mocht verbinden. Hij geve br. Tuinier een ruime ingang in het wondere ambt van dienaar des Woords en de gemeenten. De gemeente Terwolde is na een zeer moeilijke periode van de recente MKZ-crisis, onverdiend bijzonder bevoorrecht om een nieuwe herder en leraar te ontvangen. Niet alleen de gemeente van Terwolde maar ook de classis Rijssen is zeer verblijd met de komst van kand. Tuinier. De aanwezigen

zingen de geëxamineerde kandidaat toe uit Psalm 119:37. Na voorlezing en ondertekening van de lastbrief wordt deze door de preses aan de kandidaat uitgereikt met de veelzeggende woorden: "Mijn juk is zacht en Mijn last is licht".

De bevestiging en intrede zijn bepaald op D.V. 6 september 2001 in de Grote kerk aan de Loolaan te Apeldoorn. Ds. G.J. van Aalst zal in de bevestigingsdienst voor gaan.

Aanwijzing roepende kerk

Rijssen-West wordt aangewezen op D.V. 28 september 2001 de classis bijeen te roepen. Aanvang 19.00 uur in de Noorderkerk te Rijssen.

Sluiting

De preses bedankt de docenten van de Theologische School en de deputaten art. 49 DKO voor hun medewerking. Opgemerkt werd dat in het advies en de besluitvorming volledige eenstemmigheid was. De Heere mocht het onverdiend bestendigen. Hij dankt voorts een ieder, met name de vele belangstellenden, voor hun komst en deelname aan de vergadering. Er blijkt nog verbondenheid en liefde te zijn. Nadat oud. J. H. Haase van Rijssen-Noord heeft laten zingen Psalm 119:3 en is voorgedaan in dankgebed, sluit de preses deze bijzondere vergadering.

K.H. de Heer, tweede scriba.

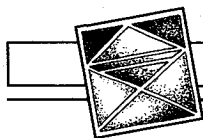

**Heb je niemand? ??
Voor jongeren en ouderen een horend oor!!!**

U kunt ons bellen:
- op maandag-, donderdag- en vrijdagavond van 19.00 - 22.30 uur;
- op dinsdagmorgen van 09.00 - 12.00 uur;
- op woensdag- en zaterdagmiddag van 13.30 - 17.00 uur.

Het Rustpunt biedt opvang aan mensen die vanwege psychosociale problemen tijdelijk onderdak behoeven. De opvang van de gasten wordt vorm gegeven door een professionele woonbegeleider, bijgestaan door vrijwilligers. Als regel geldt een verblijfsduur van maximaal zes weken. Voor informatie kunt u bellen naar OnderDak: 078-6849077 (kantooruren). **Voor spoedgevallen is het Rustpunt dag en nacht bereikbaar onder nummer 06 22272697.**

BERICHTEN

STUDENTENKRING ROTTERDAM

Alle studenten zijn van harte welkom op onze volgende kringavond D.V. **dinsdag 6 november 2001**, aanvang 19.30 uur. Het onderwerp van deze avond is 'De Verkiezing n.a.v. de Dordtse Leerregels, Hoofdstuk 1 paragraaf 6 t/m 18.

De koffie staat om 19.15 uur voor je klaar in één van de zalen van de Geref. Gemeente, Boezemsingel 30 te Rotterdam (metrohalte Oostplein). Wil je meer weten? Bel 0184-661971.

DEPUTAATSCHAP VOOR DE EVANGELISATIE

Namens het deputaatschap wordt meegedeeld dat er fraaie maandkalenders kunnen worden besteld, in diverse talen, met duidelijke teksten uit de bijbel. De kalenders zijn bijzonder geschikt voor het uitdelen onder vreemdelingen, b.v. asielsezoekers.

Kerkenraden en evangelisatiecommissies kunnen een bestelling plaatsten bij de depothouder, de heer A.E. Schouten, St. Francisbaai 38, 2904 AD Capelle a/d IJssel, tel. en fax 010-4505995.

U wordt verzocht uiterlijk half november uw bestelling door te geven.

JEUGDBOND DISTRICT ZUID-OOST

Op D.V. 3 november 2001 zal de tweede districtavond van dit seizoen in onze regio worden gehouden. Ev. G. Baan uit Amsterdam hoopt te spreken over het onderwerp: "Hoe gaan we met elkaar om binnen de gemeente". De bijeenkomst wordt gehouden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Poederoijen aan de Dorpsweg. De avond begint om 19.30 uur. Vooraf is er koffie verkrijgbaar. Iedereen is van harte welkom!

JBGG-OPVOEDINGSVONDEN

In november hoopt de JBGG een zestal opvoedingsavonden voor ouders en leidinggevenden te houden over *Het gezin in een digitale wereld*.

Tijdens deze avonden zal naast een technische en een pedagogische lezing op het gebied van ICT, samen nagedacht worden over de begeleiding van jongeren in de huidige beeldcultuur.

De bijeenkomsten worden gehouden in het verenigingsgebouw van de Gereformeerde Gemeente.

Middelburg-Centrum:

- dinsdag 6 november
- lezingen: L.A. Kroon en N.J. Teerds
- leiding L.A. Kroon.

Kapelle-Biezellinge:

- woensdag 14 november
- lezingen: P. Baaijens en G. J. Bos-senbroek

- leiding J.H. Mauritz
  - Apeldoorn:
  - donderdag 15 november
  - lezingen: J. van der Geer en F.A. van Hartingsveld
  - leiding L.A. Kroon
- Opgave bij Bondscentrum JBGG, Postbus 79, 3440 AB Woerden. Tel. 0348-489948. E-mail jbgg@cbgg.nl.

KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING

Op 29 september 2001 is de heer P.J. Wols bij zijn afscheid van de Vereniging van Organisten der Gereformeerde Gemeenten bevorderd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau. Deze hoge onderscheiding werd hem opgespeld door de Burgemeester van Gouda, drs. J.H. Boone. In zijn toespraak memoreerde de heer Boone de vele verdiensten van Paul Wols. Zijn veertigjarige bestuurslidmaatschap en de vele functies die hij binnen de VOGG en binnen de Gereformeerde Gemeente van Rotterdam-IJsselmonde heeft vervuld, alsmede zijn werkzaamheden als vrijwilliger bij het Wartburg College te Rotterdam. Niet alleen het vele vrijwilligerswerk vormde de aanleiding tot deze onderscheiding, maar ook de wijze waarop de heer Wols daaraan invulling heeft gegeven. In het bijzonder noemde de Burgemeester de innemende wijze waarop de heer Wols de jeugd voor kerkmuziek wist te interesseren en hen bij de vereniging probeerde te betrekken. Van harte willen wij Paul Wols met deze onderscheiding feliciteren, en hem samen met zijn vrouw en gezin de zegen van de Heere toewensen. Het bestuur van de vogg.

'EEN VOORBEDACHT LIED'

De VOGG heeft een dubbel-cd uitgegeven met 20 psalmen voor orgel. Deze koraalbewerkingen zijn voor het grootste deel afkomstig uit de muziekguitgaven van de VOGG, maar de cd's bevatten daarnaast ook psalmen Anthoni van Noordt, Jan Zwart, Klaas Bolt en Cor Kee. Op de cd's komen bekende psalmen voor als 32, 17, 43 en 150, maar ook minder bekende als 7, 20, 88 en 149.

De dubbel-cd is opgenomen op historische orgels in Zutphen en Zierikzee, en wordt volgespeeld door drie vakmusici uit de kring van de Gereformeerde Gemeenten: Dick den Engelsman, Dick Sanderman en Jan Wisse.

Deze unieke dubbel-cd kost slechts Euro 17,50 (of f 39,50), en kan besteld worden door dit bedrag over te maken op giro 89.92.198 t.n.v. VOGG-CD te Scherpenzeel onder vermelding van naam, adres, postcode en woonplaats.

DEPUTAATSCHAP BIJZONDERE NODEN STELT f 100.000,- BESCHIKBAAR VOOR AFGHAANSE VLUCHTELINGEN

Het Deputaatschap tot Hulpverlening in Bijzondere Noden van de Gereformeerde Gemeenten heeft een bedrag beschikbaar gesteld van f 100.000,- voor de hulp aan Afghaanse vluchtelingen in het grensgebied met Iran. De organisatie beschikt over voldoende goede kanalen om hulp te kunnen bieden. Algemeen secretaris Van Heteren verwacht dat de plaatselijke gemeenten dit project zullen ondersteunen: "Iedereen heeft sinds 11 september het gevoel dat het recht moet zegevieren. Maar tegelijkertijd zijn we vanuit onze christelijke overtuiging ook sterk betrokken bij de nood van de Afghaanse bevolking."

Oorlog

Afghanistan wordt al ruim 23 jaar geteisterd door oorlog en geweld. Gevechten tussen elkaar rivaliserende groepen, de bezetting door de voormalige Sovjet-Unie in de jaren tachtig en de onderdrukking door het Taliban-regime, hebben ongeveer 1,5 tot 2 miljoen Afghanen naar Iran doen vluchten. Afghanistan kent momenteel het hoogste kindersterftecijfer, de laagste levensverwachting en het hoogste percentage analfabetisme ter wereld.

Iran

Het grootste deel van de Afghaanse vluchtelingen woont al langere tijd in Iran. De vergeldingsaanvallen van de Verenigde Staten hebben tot nu toe veel minder mensen op de been gebracht dan aanvankelijk werd verwacht. Toch blijven hulpverleningsinstanties rekening houden met een extra toestroom van ongeveer 400.000 vluchtelingen. Volgens Van Heteren is de situatie van de Afghaanse vluchtelingen in Iran slecht: "Een klein deel van de vluchtelingen woont in kampen, de rest is geïntegreerd in de Iraanse samenleving. De Afghanen krijgen alleen de slecht betaalde banen toebedeeld. De meesten van hen leven onder het bestaansminimum en moeten rondkomen van ongeveer f 1,75 per dag."

Samenwerking

Het deputaatschap werkt in noodsituaties zoals in Afghanistan samen met de Amerikaanse organisatie World Relief en met lokale organisaties en, voor zover mogelijk, via de plaatselijke kerken. Het bedrag dat nu door het deputaatschap beschikbaar is gesteld, wordt gebruikt voor de aanschaf van dekens, het aanbrengen van watervoorziening, voedsel, kleding en medische zorg. De meeste hulpgoederen worden ingekocht in Iran. In een later stadium zullen er ook onderwijsprogramma's voor kinderen opgezet worden. Het project van het Deputaatschap is geconcentreerd in de grenssteden Mashad en Zehedan en vindt plaats in overleg met de Iraanse regering en het Hoge Commissariaat voor de Vluchtelingen van de Verenigde Naties.

(UNHCR). Vanuit de grensstreek zijn er ook mogelijkheden om de 11 vluchtelingenkampen op het grondgebied van Afghanistan met hulp te bereiken.

Door middel van een brief aan de kerkeraden en advertenties zal de achterban worden geïnformeerd over deze actie.

Voor meer inlichtingen:

Ir. J. van Heteren

Tel.: 0348-489910 (kantoor)

0180-690210 (privé)

BIJeenKOMST VOOR -16 JV LEIDINGGEVENDEN

Op D.V. donderdag 15 november aanstaande te Goes. In één van de zalen van de Sionkerk. Aanvang: 19.30 uur.

De heer A. Karels wil met ons het onderwerp 'De leefwereld van tieners en hun gedrag' behandelen.

We hopen op een goede opkomst, want het is fijn om veel leidinggevendenden te ontmoeten; om ervaringen uit te wisselen en om bezinnend bezig te zijn.

Allen hartelijk welkom.

We vragen of de contactpersoon aan onze secretaresse (Jeanet Zuidweg;

tel. 0113-311035) door wil geven met hoeveel personen deze avond ongeveer bezocht zal worden.

JBG DISTRICTSAVOND NOORD-WEST

Uitnodiging voor het bijwonen van de districtsavond op D.V. **vrijdag 9 november 2001**, aanvang 19.45 uur in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Zaandam (Langestraat 65-67). Op deze avond hoopt drs. G. van Ginkel een inleiding te houden over New Age. Iedereen is van harte welkom.

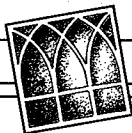
OUDEAVOND HELPENDE HANDEN AFD. VELUWE

Op D.V. maandag 12 november zal er een ouderavond gehouden worden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Nunspeet aan de Brinkersweg/Aarweg. Aanvang kwart voor acht.

De heer A. Louter zal met ons spreken over: "Beperkingen, maar niet in lichamelijke ontwikkeling".

Ouders, leden en belangstellenden van harte welkom.

de Jongste; Ridderkerk 9.30 en 18.30 uur ds. van Aalst; Ridderkerk-Slikkerveer 15.00 uur ds. P. Mulder; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 uur ds. Mol en 15.00 uur ds. van Dieren; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-IJsselmonde: 9.30 en 16.30 uur ds. Baaijens; Rotterdam-Zuid 9.30 uur ds. Mijnders; Rotterdam-Zuidwijk 16.30 uur ds. Kattenberg; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Brugge en 14.30 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. Veenendaal; Scheveningen 16.00 uur ds. Zippro; Sint Annaland 18.30 uur ds. A.B. v/d Heiden; Soest 15.00 uur ds. van Ekeveld; Spijkenisse 15.00 uur ds. W.J. Karels; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur leesdienst; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur (H.D.) ds. Tuinier; Tholen 9.30 en 17.00 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Verweij; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. van Krimpen; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. F. Mulder; Vlaardingen 19.00 uur ds. Schot; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Hofman en 14.30 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 16.30 uur ds. de Jongste; Wemeldinge 14.30 uur ds. Tanis; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Wierden 15.00 uur ds. Schreuder; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Yerseke 14.30 uur ds. Neele; Zaandam 9.30 en 16.30 uur ds. Baan; Zeist 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Zoetermeer 16.30 uur ds. Paul.

PREDIKBEURTEN

ZONDAG 4 NOVEMBER 2001

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. Neele en 14.30 uur leesdienst; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. de Pater; Aalst 14.30 uur ds. Verweij; Alblasterdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. v/d Heiden; Almelo 18.30 uur ds. Driessen; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur ds. F. Harinck; Arnhem 10.00 uur ds. Kattenberg en 16.30 uur leesdienst; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 10.00 uur ds. Kleppe; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. Gunst; Berkenwoude 9.45 uur ds. Paul en 14.30 uur ds. W. Harinck; Bodegraven 10.00 en 18.30 uur ds. Boogaard; Boskoop 9.30 uur (H.A.) en 16.30 uur ds. Golverdingen; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.00 uur ds. Clements; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. den Boer; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. Driessen; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. P. Mulder; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Vermeij; Enter 14.30 uur ds. v/d Net; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. Melis; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Moens en 14.00 uur leesdienst; Gorinchem 15.00 uur ds. M. Karens; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; Goudswaard 10.00 en 18.00 uur ds. Silfhout; 's-Gravenhage 10.00 uur ds. Moerkerken; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Schipper en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 18.30 uur dhr. Hoogerland; Groningen 10.00 en 16.00 uur

ds. Vreugdenhil; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik Ido Ambacht 10.00 en 16.30 uur leesdienst; Hilversum 10.00 uur ds. van Ekeveld en 19.00 uur ds. Baan; Hoogeveen 19.00 uur ds. Meeuse; Houten 11.00 en 16.30 uur ds. v/d Net; Kampen 19.00 uur ds. Kleppe; Kapelle-Biezeling 9.30 en 18.00 uur ds. Tanis en 14.00 uur (Engelstalige dienst) ds. C. Harinck; Katwijk aan Zee 10.00 en 16.00 uur dhr. Verschuure; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. P. Blok; Krabbendijke 14.00 uur (H.D.) ds. Hofman; Krimpen a/d IJssel 10.00 en 16.30 uur ds. Schot; Kruiningen 9.30 en 14.00 en 18.00 uur dhr. van Boven; Leiderdorp 10.00 uur ds. Bac (doventolk); Lelystad 15.00 uur ds. L. Blok; Lemmer 19.00 uur ds. Vreugdenhil; Lisse 19.00 uur dhr. Verschuure; Middelburg-Centrum 14.30 uur ds. van Gelder; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. J. Karels; Moerkapelle 9.30 uur (H.D.) en 18.30 uur ds. Zippro; Naaldwijk 9.30 en 16.00 uur dhr. Hoogerland; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. de Wit; Nieuwerkerk (Zld.) 15.30 uur ds. A.B. v/d Heiden; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. Beens; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Meeuse; Oosterend-Texel 10.00 en 16.00 uur ds. van Dijk; Oosterland 18.30 uur dhr. de Pater; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. J. Karens; Poortvliet 14.00 uur dhr. G. Pater; Puttershoek 19.00 uur ds. Kattenberg; Rhenen 10.00 en 19.00 uur ds.

DINSDAG 6 NOVEMBER 2001

Borssele 19.30 uur ds. Tanis; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. P. Mulder; 's-Gravenhage 19.30 uur ds. Baan.

WOENSDAG 7 NOVEMBER 2001 (dankdag)

Aalburg 9.30 en 15.00 en 19.30 uur ds. J. de Pater; Alblasterdam 14.30 en 19.30 uur ds. B. v/d Heiden; Amersfoort 14.30 en 19.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 14.30 en 19.30 uur ds. A.B. v/d Heiden; Arnhem 14.30 en 19.30 uur ds. Kattenberg; Barneveld 9.30 en 14.00 en 19.30 uur ds. Hogchem; Beekbergen 14.30 uur ds. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 16.30 uur ds. Gunst; Berkenwoude 9.45 uur ds. Visscher en 14.00 uur en 19.30 uur ds. C. Harinck; Bodegraven 10.00 en 19.00 uur ds. Bac en 14.30 uur ds. Boogaard; Boskoop 15.00 en 19.30 uur ds. Golverdingen; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 15.00 uur ds. Moens en 19.45 uur ds. de Jongste; Capelle a/d IJssel-West 9.30 uur ds. W.J. Karels en 19.45 uur ds. Moerkerken en 14.30 uur ds. Moerkerken; Doetinchem 14.30 en 19.30 uur ds. Driessen; Dordrecht 10.00 en 15.00 en 19.45 uur ds. P. Mulder; Elspeet 14.30 en 19.30 uur ds. Vermeij; Emmeloord 9.30 uur ds. L. Blok en 19.30

uur ds. Baan; Enter 9.30 uur ds. Tuinier en 19.30 uur ds. v/d Net; Ermelo 14.30 en 19.30 uur ds. L. Blok; Genemuiden 9.30 en 19.30 uur ds. Melis; Gorinchem 15.00 en 19.30 uur ds. van Gelder; Gouda 14.30 en 19.30 uur ds. Clements; Groningen 14.30 en 20.00 uur ds. Vreugdenhil; Haarlem 14.30 en 19.30 uur dhr. Hoogerland; Hardinxveld-Giessendam 14.30 en 19.30 uur ds. W.J. Karels; Hendrik Ido Ambacht 10.00 en 15.00 en 19.30 uur ds. Silfhout; Hoogeveen 9.30 uur dhr. G. Pater; Houten 10.00 en 16.30 uur ds. v/d Net; Kampen 9.30 uur ds. Mondria en 19.30 uur leesdienst; Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. P. Blok; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 15.00 en 19.30 uur ds. Schot; Leiderdorp 14.30 uur ds. Bac en 19.30 uur ds. Paul; Lelystad 9.30 en 15.00 uur ds. Baan; Lemmer 10.00 uur ds. Vreugdenhil; Marknesse 9.30 en 14.30 uur ds. van Krimpen; Moerkapelle 9.30 en 19.00 uur ds. Zippro; Naaldwijk 14.30 en 19.45 uur dhr. van Boven; Nieuw Beijerland 9.30 en 15.00 en 19.30 uur ds. de Wit; Nieuwerkerk (Zld.) 9.30 en 15.00 uur ds. de Jongste; Nijkerk 14.30 en 19.30 uur ds. Beens; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Meeuse; Oosterland 10.00, 14.30 en 18.30 uur ds. Brugge; Opheusden 10.00 en 19.00 uur ds. J. Karens; Poortugaal 15.00 en 19.30 uur ds. Mijnders; Rhenen 14.30 uur ds. F. Mulder en 19.30 uur ds. Neele; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. van Aalst; Rijssen-Noord 9.30 en 19.30 uur ds. van Dieren; Rijssen-West 9.30 uur ds. Verweij en 19.30 uur ds. Mol; Rijssen-Zuid 9.30 en 19.30 uur ds. Schreuder; Rotterdam-Zuid 14.30 en 19.45 uur ds. Hofman; Scherpenzeel 10.00 en 19.00 uur ds. F. Mulder; Terwolde-De Vecht 14.30 en 19.30 uur ds. Tuinier; Tricht-Geldermalsen 14.30 en 19.30 uur ds. Verweij; Uddel 10.00 en 19.30 uur ds. Mouw; Veenendaal 9.30 en 17.00 uur ds. Neele; Waardenburg 14.30 en 19.30 uur ds. Mondria; Wageningen 14.30 en 19.30 uur dhr. Verschuure; Werkendam 10.00 en 15.00 uur (H.D.) en 19.30 uur ds. M. Karens; Wierden 15.00 en 19.30 uur dhr. G. Pater; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Zaandam 14.30 uur ds. W. Harinck; Zeist 10.00 en 19.30 uur ds. van Eckveld; Zoetermeer 15.00 uur ds. Paul en 19.30 uur ds. Boogaard; Zwolle 14.30 uur ds. Melis.

DONDERDAG 8 NOVEMBER 2001

Delft 19.30 uur ds. Mondria; Dinteloord 10.00 uur dhr. Verschuure en 19.00 uur dhr. van Boven (dankdag); Kruijningen 19.30 uur ds. van Gelder; Poederoyen 14.30 en 19.00 uur ds. J. de Pater (dankdag); Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. F. Mulder; Vlaardingen 19.30 uur ds. B. v/d Heiden.

VRIJDAG 9 NOVEMBER 2001

Den Helder 15.00 en 19.00 uur ds. van Dijk (dankdag); Deventer 18.30 uur ds. Kattenberg (dankstond).

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Evangelist L. Versteeg; kerkgebouw 't Wui-ver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70; dienst iedere zondag om 10.30 uur. Catechisatie: dinsdagavond om de twee weken 18.15 uur.

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist G. van de Breevaart; Kerk van de Zevende Dags Adventisten, Eeskwerd 1; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Merksem:

Evangelist J. Witte; Prot. Kerk, Oude Barreelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. v.d. Boogaart; kerkgebouw Offenbachstraat 105-107; diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur. Bijbelstudie: iedere woensdagavond om 20.00 uur.

ADVERTENTIES

Te Huur per 1 december 2001; Vrijstaand huisje voor b.v. Schooljuffrouw/leraar/stagelo(o)p(st)er of echtpaar. Te bevragen: 0113-503131.

begravenisverzorging
T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam en omstreken.
Opbaar mogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.
Geen crematies.
Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 460 05 09
Fax 010 - 435 79 12

Geluid zoals het hoort!

Ook hier hebben wij het geluid verzorgt!

Van Gelder Elektronica
Carry van Bruggenstraat 33
9422 KM Smilde tel: 0592 415 509
www.vangelderelektronica.nl

Kraamzorg?

RST

Tel. 0342 - 422 324
Postbus 154, 3770 AD Barneveld

Vertrouwd verzorgd

Begravenisverzorging Vos

- verzorgt begravenissen in alle plaatsen op de Veluwe en aangrenzende gebieden
- staat u terzijde met vertrouwde zorg en aandacht, ongeacht bij welk begravenisfonds u bent aangesloten
- is dag en nacht te ontbieden en altijd bereikbaar
- houdt rekening met uw persoonlijke wensen
- verzorgt geen crematies

Begravenisverzorging Vos Aardhuisweg 74, 3888 MG Uddel
Telefoon (0577) 40 16 89, Fax (0577) 40 10 27

Begravenisverzorging Vos. Zorg met gepaste eerbied.

Boeder Scherpenzeel

AMBTSKLEDING

Kostuums: ~ 2 en 3 delig zwart - grijs - e.a.
 Preekjassen ~ Jacquets ~ Pantalons
 Streppantalons ~ Overhemden ~
 Stropdassen ~ Sokken ~ Overjassen
 Hoeden ~ Schoenen

Winkel:
 Dorpsstraat 229, 3925 KC Scherpenzeel
 Telefoon 033 - 2778068 / 033- 2778899

Op afspraak - service aan huis

KOSTER
 Begravenisonderneming

Voor uitvaartzorg in:

◆ Scherpenzeel	◆ De Valk-Wekerom
◆ Barneveld	◆ Amersfoort
◆ Veenendaal	◆ Renswoude
◆ Kootwijkerbroek	◆ Woudenberg

Geen crematies
 Prinsenlaan 30
 3925 BM Scherpenzeel
Tel. 033 277 0555

- Voor een waardige en stijlvolle verzorging van begravenissen, naar wens van de familie;
- **Geen crematies;**
- Opbaren met kistkoeling in het sterfhuis of in de voor u bekende aula's;
- Dag en nacht bereikbaar en overal te ontbieden; ook voor de verzorging van de overledene door een gediplomeerde verpleegster.

AL UW PERSOONLIJKE WENSEN WORDEN DOOR ONS IN ALLE RUST EN VERTROUWELIJK BEHARTIGD.

Begravenisonderneming de Jongh

Kerkstraat 15a, 4181 AA Waardenburg
 Tel. 0418-652039

Reepijzer 5
 3371 JC Hardinxveld-Giessendam
 Tel. 0184-611154

Van Horssen bv
 BOEKHANDEL & UITGEVERIJ

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
 Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
 Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
 Theologische werken - Dagboeken
 Bijbel- en Catechismusverklaringen
 Leesboeken voor jong en oud
 Voordeelaanbiedingen
 Tweedehands en Antiquarisch
 Psalm- en Muziekboeken
 Bladmuziek (noten en klavarskribo)
 CD's en Musicassettes
 Boeken- en CD-bonnen
 Wens- en Gelegenheidskaarten

HET IS BIJ DEN AVOND

Ds. A. Hoogerland 12 meditaties

Deze meditaties heeft Ds. Hoogerland voor de kerk-telefoon uitgesproken. Ze werden gehouden voor eenzamen, bejaarden en langdurig zieken. De titel is ontleend aan Lukas 24:29 waar de Emmaüsgangers Jezus dwongen en zeiden: "Blijf met ons; want het is bij den avond en de dag is gedaald." Het was een geloofsgebed, dat niet onbeantwoord bleef. "En Hij ging in om met hen te blijven", volgt erop in het Evangelie. Van Hem, Die Zich door de Emmaüsgangers liet verbidden, is door Ds. Hoogerland altijd, ook in deze meditatie, rijk gesproken. De inhoud van dit boek is voor eenieder van ons -ongeacht de leeftijd- van groot belang.

Geb. 160 blz.

€ 9.00 **19.83**

Uitgeverij Boekhandel **GK** Gebr. Koster
 Nairacstraat 17, 3771 AW Barneveld
 Tel. (0342) 41 69 86

Speciaal voor ouderen en slechtzienden is een duidelijk lettertype gebruikt.

verkrijgbaar bij de boekhandel

AVONDMAAL-SERVIEZEN
 Uit voorraad of naar tekening.
Schoonhovens Silverhuys B.V.
 Postbus 35, 2870 AA Schoonhoven,
 Telefoon 0182 - 382614.

CANADA BEZOEKERS.
 Wij hebben twee bej. woningen te huur in het bej. teh. van de Ger. Gem. te Norwich, Ont.
 Inl. tel. 001-519-863-2574.

Help Iran

Afghaanse vluchtelingen in

Meer dan één miljoen Afghaanse vluchtelingen verblijven in Iran. Op de vlucht voor de Taliban. Hun aantal neemt nu toe. De vluchtelingkampen - gelegen in de woestijn - zijn hierop niet berekend. Via de kerk in Iran kan het Deputaatschap hulp verlenen.

Giro 307447
 Helpt u mee?

DOE WEL

DEPUTAATSCHAP TOT HULPVERLENING IN BIJZONDERE NODEN DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Postbus 615 • 3440 AP Woerden
 Tel. 0348-489910 • Fax 0348-483721